

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Eva Kjer Hansen (V)
Eva.Kjer.Hansen@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 21/01055

30. april 2021

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 4. januar 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 165 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Eva Kjer Hansen (V).

Spørgsmål nr. 165:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan socialt bedrageri straffes i dag, herunder hvad mulighederne er for at modtage en bødestraf for socialt bedrageri. Ministeren bedes opgøre det skematisk fordelt på ydelsen (f.eks. kontanthjælp, SU, integrationsydelse, boligstøtte etc.). ”

Svar:

Der er indhentet et bidrag fra Justitsministeriet, der har oplyst følgende:

”Groft uagtsomt bedrageri over for offentlige myndigheder med hensyn til modtagelse af hjælp – herunder eksempelvis udbetaling af offentlige ydelser – straffes, medmindre højere straf kan idømmes efter anden lovgivning, med bøde efter § 12 b i retssikkerhedsloven.

Det vil således blive straffet med bøde, hvis en borger groft uagtsomt fremkalder, bestyrker eller udnytter en vildfarelse hos myndigheden ved at afgive urigtige eller vildledende oplysninger, eller ved at undlade at give oplysninger om forhold, der har betydning for hjælpen.

Efter straffelovens § 289 a, stk. 1, straffes endvidere den, der til brug for afgørelser om betaling eller tilbagebetaling af told eller afgifter til eller udbetaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte fra danske myndigheder eller De Europæiske Fællesskabers institutioner eller andre fællesskabsorganer giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, herunder undlader at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling til sig eller andre, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Af § 289 a, stk. 2, fremgår, at det samme gælder for den, der uretmæssigt udnytter en lovligt opnået fordel med hensyn til betalinger som nævnt i stk. 1, og den, der uretmæssigt anvender udbetalinger som nævnt i stk. 1 til andre formål end dem, de

oprindelig var bevilget til. Dette gælder dog ikke ydelser, der bevilges til privat brug.

Foreligger der omstændigheder, der kendetegner forholdet som særlig groft, finder overbygningsbestemmelsen i straffelovens § 289 med en strafferamme på 8 år anvendelse, jf. § 289 a, stk. 4.

Hvorvidt en overtrædelse af straffelovens § 289 a kan afgøres med en bøde, vil afhænge af en konkret vurdering med inddragelse af alle sagens omstændigheder. Som udgangspunkt vil en sag omfattet af straffelovens § 289 a alene kunne afgøres med en bøde, hvis der er tale om bedrageri for et mindre beløb, og der ikke foreligger skærpende omstændigheder.”

Jeg kan supplerende oplyse, at sociale ydelser udbetales af forskellige myndigheder, og at der er forskellige regelsæt afhængig af myndighed i forhold til spørgsmålet om bødestraf.

Kommunerne, der udbetaler bl.a. kontanthjælp, er omfattet af § 12 b i retssikkerhedsloven, når de udbetaler hjælp. Efter § 12 b, stk. 1, kan domstolene - og ikke de sociale myndigheder - straffe borgere, der har begået groft uagtsomt bedrageri, med bøde.

Når der snydes med offentlige ydelser, gælder det på alle ydelsesområder, at ydelser, der er modtaget uretmæssigt og mod bedre vidende, skal kræves tilbagebetalt af den udbetalende myndighed. Den udbetalende myndighed kan indgive anmeldelse til politiet, hvis der er tale om grove tilfælde. På nogle områder gælder der krav om politianmeldelse, hvis visse betingelser er opfyldt, f.eks. at det uretmæssigt udbetalte beløb er af en vis størrelse.

Fra den 1. januar 2020 skal kommunen indgive politianmeldelse, hvis kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling¹, fordi personen mod bedre vidende uberettiget har modtaget:

- 1) kontanthjælp m.v., ressourceforløbsydelse under ressourceforløb og jobafklaringsforløb² og tilbagebetalingskravet er begrundet i et udlandsophold på mere end 14 sammenhængende kalenderdage eller
- 2) kontanthjælp m.v., ressourceforløbsydelse under ressourceforløb og jobafklaringsforløb, revalideringsydelse og ledighedsydelse³ og tilbagebetalingskravet udgør mere end 30.000 kr. for afgørelser truffet før den 1. januar 2023 og mere end 21.500 kr. for afgørelser truffet fra den 1. januar 2023.

Udbetaling Danmark, der er en offentlig myndighed, der udbetaler bl.a. boligstøtte, folkepension, førtidspension og familieydelser, har i lov om Udbetaling Danmark

¹ Efter § 91, stk. 1, nr. 1: Når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger, som påkrævet efter lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven eller retssikkerhedsloven og efter § 91, stk. 1, nr. 2: Når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter loven.

² Ydelser efter kapitel 4, 6 a og 6 b i lov om aktiv socialpolitik

³ Ydelser efter kapitel 4, 6 a-6 c eller 7 i lov om aktiv socialpolitik

en bestemmelse, der svarer til § 12 b i retssikkerhedsloven. Dermed kan domstolene - og ikke Udbetaling Danmark - straffe borgere, der har begået groft uagtsomt bedrageri, med bøde.

A-kasserne, der er private foreninger, udbetaler dagpenge, efterløn mv. til ledige medlemmer af a-kassen efter reglerne i lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Hvis et medlem med forsæt fortier oplysninger om arbejde mv. for at få ydelser uberettiget, er der tale om, at medlemmet begår svig over for a-kassen. Svig sanktioneres med en effektiv karantæne (udelukkelse fra ydelser) på mindst 74 timer og højst 962 timer. Karantænenes længde afhænger af tilbagebetalingsbeløbets størrelse⁴.

Hvis en fejludbetaling er større end 25 gange dagpengenes højeste beløb for en dag (ca. 22.300 kr.), skal a-kassen melde medlemmet til politiet for overtrædelse af straffeloven, og hvis medlemmet inden for 5 år igen begår svig over for a-kassen, skal a-kassen slette den pågældende som medlem af a-kassen⁵.

Der er ikke hjemmel til at pålægge bødestraf i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister

⁴ Det fremgår af §§ 86 og 87 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

⁵ Det fremgår af § 87 i loven og regler fastsat i medfør heraf.